

Bewust van onvrijwillige zorg

Met Andere Ogen-methode

Desiree Broeders (Prisma), Simone van der Plas (VU),
Gordon Frank ('s Heeren Loo

NETWERK
SAMEN
KUNNEN
KIEZEN

Binnenkomst en plaatsaanduiding

- Wat dacht je toen je binnenkwam?
- Hoe voelde je je bij de plaatsaanduiding?
- Waarom vinden we dit goed?
- Waarom deze reactie?
-

**VRIJHEID
GELIJKHEID
EN EEN BROER
DIE DAT SNAPT**

Loesje

POSTBUS 1045 6801 BA ARNHEM

NETWERK
SAMEN
KUNNEN
KIEZEN

Deze bijeenkomst

- Wat is onvrijwillige zorg /verschillende aspecten van onvrijwillige zorg?
- Waarom is er zoveel onvrijwillige zorg?
- Hoe kunnen we onvrijwillige zorg meer omzetten in vrijwillige zorg?
- De Met Andere Ogen methode

Wat is onvrijwillige zorg?

- toedienen vocht, voeding en medicatie, medische handelingen en therapeutische maatregelen;
- beperking van bewegingsvrijheid (ook fixatie);
- insluiten (ook separatie);
- uitoefenen van toezicht op de cliënt (ook toezichthoudende domotica);
- onderzoek van kleding of lichaam;
- onderzoek van de woon- of verblijfsruimte op middelen die het gedrag beïnvloeden (drugs) en op gevaarlijke voorwerpen;
- controle op drugs;
- beperking van vrijheid om het eigen leven in te richten, waardoor de cliënt iets moet doen of laten;
- beperking in het recht op het ontvangen van bezoek.
-

Waarom is er zoveel onvrijwillige zorg?

- Veiligheid voor cliënten en indirect ook de veiligheid voor de begeleiders/verzorgers.
- Werkdruk, weinig ruimte voor extra aandacht

Wie geeft aan dat zorg onvrijwillig is, als de cliënt dit zelf niet kan of durft...?

Van onvrijwillige zorg naar vrijwillige zorg

- In gesprek met ervaringsdeskundigen Frank en Benjamin
- Bewustzijn van onvrijwillige zorg bij professionals te vergroten.
 - voorbeelden MN3/5
 - gedragsbeïnvloedende medicatie afbouwen
 - anders kijken naar
 - denken in mogelijkheden en niet in onmogelijkheden
 - kleine stapjes (durven)maken
- Met Andere Ogen methode...

Netwerk Samen Kunnen Kiezen

Netwerk van partijen uit wetenschap en praktijk gericht op het mogelijk maken en ondersteunen van zelfbepaling en eigen regie van mensen met een verstandelijke beperking

Academische Werkplaats Leven met een verstandelijke beperking, Tilburg University

Academische Werkplaats 's Heeren Loo VU

NETWERK
SAMEN
KUNNEN
KIEZEN

Vrijheid en veiligheid

Mensen met moeilijk verstaanbaar gedrag (MVG) en matige of ernstige verstandelijke beperkingen krijgen bovengemiddeld vaak te maken met vrijheidsbeperkingen

Vrijheidsbeperkende maatregelen (VBM) perken zelfbepaling in en daarmee kwaliteit van leven

Overheid en instellingen zetten in op onderzoek en innovatie om VBM af te bouwen

NETWERK
SAMEN
KUNNEN
KIEZEN

Vrijheid en veiligheid

Innovaties van partners binnen het Netwerk Samen Kunnen Kiezen om minder vrijheidsbeperkingen toe te passen en sneller af te bouwen:

1. ‘[Wegingskader](#)’ Webtool die professionals helpt om het cliëntperspectief mee te wegen bij beslissingen rondom vrijheidsbeperking.
2. ‘[Multidisciplinair expertiseteam](#)’ dat bij woningen langsgaat om gezamenlijk met professionals op vrijheidsbeperkingen te reflecteren en af te bouwen.
3. Methode ‘[Met andere ogen](#)’ waarbij professionals hun eigen zorgpraktijk onderzoeken op verbeteringen in gebruik van vrijheidsbeperkingen.

Vrijheid en veiligheid

Doel:

Onderzoeken hoe de effecten van deze innovaties kunnen worden versterkt en de implementeerbaarheid vergroot bij het **opschalen** van innovaties en het **'uit-schalen'** naar de sector.

Kennis versterken en verspreiden door leerwerkgemeinschaften van onderzoekers en professionals.

→ Met deze kennis kunnen we professionals, mensen met MVG en hun naasten ondersteunen in het nemen van beslissingen over afbouw van VBM en/of alternatieven voor VBM.

NETWERK
SAMEN
KUNNEN
KIEZEN

Met Andere Ogen-methodiek

Vrijheidsbeperkingen ontdekken
Good practices onvrijwillige zorg ontwikkelen

Wat is
vrijheid? Wat
is onvrijwillige
zorg?

Startbijeenkomst

Wat heb ik
gezien?

Observatie en
reflectie achteraf

Wat hebben wij
gezien? Wat doe
ik zelf? Wat zijn
dilemma's?

Denktank met
andere
observatoren

Wat hebben we
samen gezien?
Zó kunnen we
VBM's
terugdringen.

Terugkoppeling aan
collega's en de
organisatie

NETWERK
SAMEN
KUNNEN
KIEZEN

Resultaten uit onderzoek

- Actie-onderzoek bij VG-instellingen
 - 4 VG-instellingen, 24 begeleiders, 36 observaties
- Geobserveerde onvrijwillige zorg:
 - **Beperking keuzevrijheid**, bijv door wonen in woonvoorziening.
 - **Beperking maatschappelijke participatie**, bijv. beperking bezoek.
 - **Schending privacy**, bijv. onverwachts woning binnen lopen.
 - **Ruimtelijke vrijheidsbeperking** bijv. afgesloten ruimten en voordeur.
 - **Fysieke vrijheidsbeperking**, bijv. kantelen rolstoel, domotica.
 - **Beperkende afspraken**, bijv over roken.

Resultaten uit onderzoek

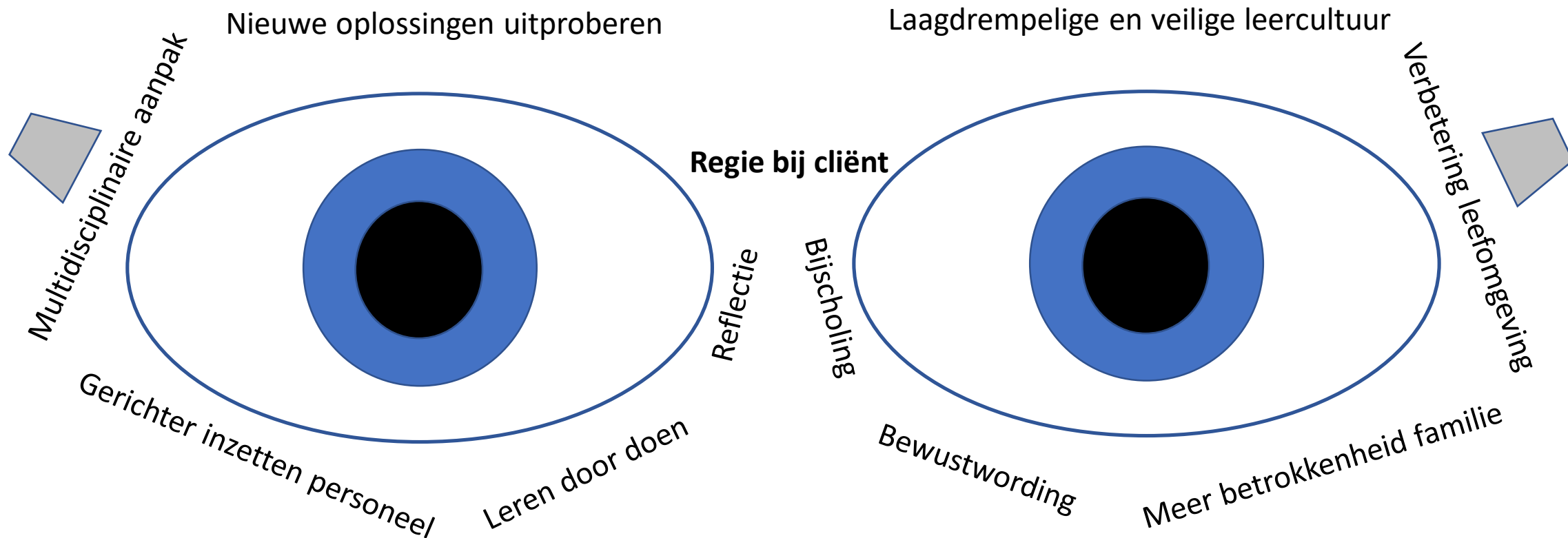
- Redenen voor onvrijwillige zorg:
 1. Veiligheid (van client en professional).
 2. Sfeer (wisselwerking professionals en clients)
 3. Vasthouden aan patronen vanwege angst/veiligheid

- Hoe onvrijwillige zorg verminderen?
 1. Bewustwording van alternatieven door
 - Goede onderlinge communicatie
 - Feedback durven geven binnen het team
 - Betrekken van gedragsdeskundige, flexwerkers en stagiaires
 2. Experimenteren met alternatieven

Met Andere Ogen-Implementatie

Wat kan het opleveren?

NETWERK
SAMEN
KUNNEN
KIEZEN